

EØS på dagsordenen i fagbevegelsen

- Vi håper selvsagt at LOs tillitsvalgte vil bidra til at LO stiller seg bak et krav til de politiske partiene og den kommende regjeringa om å få til en total gjennomgang av EØS-avtalen, sier Nei til EUs leder Heming Olaussen.

I sitt forslag til handlingsprogram for den neste kongressperioden foreslår sekretariatet nok en gang at EØS-avtalen skal være rammen for LOs faglig europapolitikk. Heming Olaussen mener at det vi har sett fra EU og EF-domstolen de siste årene utfordrer norske myndigheter og fagbevegelsen på en rekke områder, i form av både direktiver, ESA-forfølgelse, dommer og forordninger.

- Tjenestedirektivet, hjemfallsretten, industrikraftregimet, differensiert arbeidsgiveravgift,

kollektivforordningen (som krever anbudsutsetting av bussruter), forbrukerdirektivet,

postdirektivet, NUF-selskapene og helsedirektivet er bare noen eksempler på at EUs markedsliberalisme og frie flyt utfordrer den norske samfunnsmodellen og idealene i Soria Moria, fastslår Olaussen. Også datalagringsdirektivet utfordrer personvernet på en måte som flertallet i Norge sier nei til.

Nei til EUs leder fremhever at vi, gjennom en serie dommer i

EF-domstolen, har blitt vist at EU -- og dermed EØS -- griper inn på helt sentrale områder i norsk arbeidsliv. Områder som i aller høyeste grad bør tilrettelegges suverent av partene i norsk arbeidsliv, i samarbeid med norske myndigheter.

- Uansett hva man mener om EU eller EØS burde det også være i alles interesse å få et høyere kunnskapsnivå og en åpen debatt om en avtale som på en ensidig og dynamisk måte utfordrer det norske demokratiet og faglige rettigheter

slik EØS-avtalen gjør. En totalevaluering av avtalen kan få fram både de positive og negative sidene av EØS, en vurdering av voretten - som LO anerkjenner men som enda ikke er brukt - og av hvilke alternativer som kan tenkes til denne helt spesielle avtalen, og som kan sikre norske arbeidsplasser, den norske velferdsmodellen og fagbevegelsens posisjon i det norske samfunnet, avslutter Olaussen.

Arbeidstidsdirektivet falt

Arbeidstidsdirektivet har nok en gang strandet i behandlingen, og EU-kommisjonen har nå brukt opp sine muligheter til å få direktivet gjennom. Men Søren Søndergaard, EU-parlamentsmedlem for Folkebevægelsen mod EU, mener at fagbevegelsen ikke skal ta seieren på forskudd.

Direktivet ville åpnet for en markant utvidelse av den ukentlige arbeidstid til max 65 timer i gjennomsnitt og i ytterste konsekvens helt opp til 80 timer i noen uker. Søndergaard er fornøyd med at direktivet strandet, fordi vilkårene i det etter hans mening ikke var akseptable. – Det var lagt opp

til et kompromiss med helt uholdbare lange arbeidstider, sier han til EU-Fagligt Netværk. – Det ville være merkelig, hvis de store gruppene i parlamentet hadde inngått forlik om et så viktig område en måned før parlamentsvalget. Det ville være vanskelig å gå til valg og påstå at parlamentet er

den store kamparena med et slikt kompromiss i bagasjen, sier Søndergaard.

Grunnen til at parlamentet forkastet direktivet skyldes blant annet sterkt press fra fagbevegelsen. Kombinert med det kommende EU-parlamentsvalget (7.

juni) fikk det forhandlingene til å bryte sammen, mener Søren Søndergaard. Men han advarer mot å glede seg for tidlig. Dersom det ikke blir store endringer i parlamentet etter valget, tror han at det vil bli inngått forlik om dette direktivet, som i følge flere vil sette tiden mange år tilbake.

Europeisk fagbevegelse mobiliserer mot krisen

Den europeiske faglige samorganisasjonen ETUC ("Euro-LO") mobiliserer til aksjonsdager i fire store europeiske byer 14-16. mai. Tillitsvalgte over hele Europa mener krisen fører til uakseptable byrder for arbeidsfolk, som må betale for en krise de ikke var med på å skape.

Europeisk fagbevegelse avviser at arbeidere skal bære krisens byrder. Om to uker vil flere hovedsteder i Europa gi gjenlyd av protester som krever arbeid og velferd og som sier nei til "kasinokapitalisme". Det blir demonstrasjoner i

Brussel, Praha, Berlin og Madrid. Et av de sentrale kravene er arbeid til unge. – Det er fare for at enda en ung generasjon rammes av arbeidsløshetens forbannelse, sier den britiske fagforbundslederen Brendan Barber til Dagbladet Arbejderen.

ETUC regner med at det blir store demonstrasjoner i de nevnte hovedsteder, for å legge press på regjeringene og EU, så det skapes flere arbeidsplasser og sikrer anstendig lønn. Det er fem krav som stilles i demonstrasjonene:

- Et utvidet program for flere og bedre jobber, sikre sysselsettingen i nøkkelindustrier, investere i ny og bærekraftig utvikling og sikre vitale offentlige tjenester
- Bedre lønn og pensjoner,

sterkere velferdsstater og sikring av kjøpekraft

- Stopp for EF-domstolens favorisering av markedsfrihetene fremfor grunnleggende rettigheter og kollektive avtaler, og en garanti for likebehandling og likelønn for utstasjonerte arbeidstakere

- Effektiv regulering av finansmarkedene, en rettferdig fordeling av rikdom, og ingen retur til kasinokapitalismen som har rådet de siste 20 årene

- En europeisk sentralbank som fokuserer på vekst og full sysselsetting, fremfor prisstabilitet

Tjenestedirektivet, Fafo og De Facto

Av: Stein Stugu og Roar Eilertsen, De Facto

Som ventet kunne Arbeiderpartiet og den borgerlige opposisjonen forleden vedta at EUs Tjenestedirektiv skal innarbeides i norsk lov. Mer interessant var det at LO-sekretariatet i forkant ikke sluttet seg til en slik konklusjon.

Til tross for at LO-ledelsen stilte med en utredning fra juridisk avdeling om at Tjenestedirektivet (TD) ikke representerer noen problemer for norsk arbeidsliv, var det umulig å få sekretariatet med på et "positivt" vedtak. Når dette ses i sammenheng med de utredninger og vurderinger som ledelsen oversendte forbundslederne i sekretariatet på forhånd, vitner det om at motstanden mot en ytterligere lovfesting av fri flytregimet er svært sterk i fagbevegelsen. Det skulle ikke forundre oss om LO-kongressen nekter å godta at siste ord er sagt.

Siden det til sekretariatsbehandlingen forelå et eget Fafo-notat (2009:01) med Kommentarer til De Factos notat "Er garantier nok?" (se www.de-facto.no), finner vi det naturlig å bringe noe av debatten

fram for offentligheten.

Kortversjonen er at Fafo (ikke uventet) avfeier alle De Factos innvendinger og synspunkter på TD som en kilde til mer sosial dumping. Fafo bygger sine konklusjoner på en drøfting av direktivets plass i EU-retten, og Fafoforskernes forståelse av denne. Forsøket på å redusere kampen om TD til rent juridiske spørsmål underslår at det har vært skarpe politiske motsetninger både før og etter at direktivet ble vedtatt. Følgende poenger kan illustrere dette:

- Gjennom hele prosessen frem til EUs vedtak av TD fremførte deler av EU-parlamentet (sosialister, sosialdemokrater og grønne) og europeisk fagbevegelse den samme bekymringen for at direktivet ville bidra til mer sosial dumping som den De Facto har

fremført. I det endelige kompromisset led sosialdemokratene m.fl. nederlag i sine forsøk på å få inn formuleringer som kunne styrket landenes muligheter til bekjempe sosial dumping.

- Etter at TD var vedtatt rykket EU-kommisjonen ut med presiseringer som betyr at TD vil innskrenke landenes muligheter til å innføre restriksjoner på den frie flyten av arbeidskraft på korttidsoppdrag. Dette framgår også av Kommisjonens håndbok om gjennomføring av tjenestedirektivet. Vi har argumentert for at direktivets artikkel 16 knapt kan oppfattes på noen annen måte. Vi registrerer at Fafo mener å vite bedre enn både De Facto og Kommisjonen.

- I Sverige fremmer regjeringen forslag til lovendringer som følge av at TD skal inn i svensk lov. Der

unnlater man å ta med et krav om at utenlandske arbeidsgivere må ha egen representant i landet hvis de sender arbeidstakere dit, med henvisning til at artikkel 16 setter uttrykkelig forbud mot dette. Svensk fagbevegelse mener dette vil gjøre det umulig å få på plass tariffavtale med utenlandske tjenesteleverandører. Fafo hevder på sin side at TD ikke berører landenes rett til å regulere eget arbeidsmarked.

Men noen ting virker det som om De Facto og Fafo tross alt er enige om: Ingen politikere (verken i Norge eller EU) kan gi garantier for hva EU-domstolen kommer til å bestemme, og dommene som avses er påvirket av den politiske konteksten de blir til i. For oss er det grunn god nok til å være litt mindre skråsikker.

Sykt helsedirektiv

Med 297 stemmer for, 120 mot og hele 152 blanke stemmer vedtok EU-parlamentet nylig å godkjenne det omstridte helsedirektivet. EU-parlamentarikeren Søren Søndergaard var blant de som stemte mot, og han frykter at direktivet vil føre til at det er de ressurssterke pasientene som vil få et utvidet helsevalg, mens de med mindre ressurser må ta til takke med et helsevesen som dreneres for midler,

siden pengeoverføringene vil gå til utenlandske sykehus. - Jeg mener at det er avgjørende for adgangen til ordentlige helsetjenester og for den demokratiske kontroll, at ansvaret ikke flyttes vekk fra de enkelte land og overlates til markeds-kreftene, sier Søndergaard til Folkebevægelsen mod EU.

Hanne Dahl, EU-parlamentsmedlem fra den

danske Junibevægelsen, mener at det nå er skapt nok et direktiv som vil skape forvirring om hva som egentlig er det riktige regelverket. - Vi står nøyaktig samme sted som vi begynte. Nemlig, at det er EF-domstolen som skal vurdere hva som er rimelig, sier hun til Berlingske Tidende. Direktivet skal nå diskuteres i medlemslandene, før Ministerrådet får det på bordet til endelig godkjenning.

Hva skjer:

På Nei til EUs hjemmesider <http://www.neitileu.no/> hva_sjker finner du oppdatert informasjon om kommende arrangementer i hele landet.

Kampen mot tjenestedirektivet – en kamp for demokratiet

Selv med Stortingets vedtak om å si ja til tjenestedirektivet, har kampen mot direktivet på mange måter vært en suksesshistorie for Nei til EU.

På tross av at toppene i AP og LO ønsket direktivet implementert i norsk lov snarest mulig etter vedtaket i EU i desember 2006, mener lederen av Nei til EU at organisasjonen – i en bred allianse med positive krefter i og utenfor norsk fagbevegelse – har klart å tvinge fram den mest omfattende og grundige behandling av noe EØS-direktiv så langt. – Regjeringa måtte bruke to og et halvt år før de kunne få det behandla i Stortinget. Det er gjennomført utredninger og høringer, fagbevegelsen er aktivisert i en sjelden grad, motekspertise er mobilisert og en rekke organisasjoner og bevegelser har aktivisert seg i kampen mot direktivet. Dette er svært lovende for framtida, sier en optimistisk Heming Olaussen, som slett ikke vil ta det som et tap at Stortinget

nå har vedtatt tjenestedirektivet.

Politisk har SV og SP dissentert i regjering på det mest omfattende og inngrepene EØS-direktivet noensinne, LO har krevd at Norge skal bruke veto retten, og en rekke forbundslandsmøter det samme. Skoleringsnivået i fagbevegelsen på tjenestedirektivet, på EU og EØS har nådd et nytt nivå. Alt dette danner et solid grunnlag for nye kamper, og de kampene er vi beredt til å kjempe, sier Olaussen.

Tjenestedirektivet er et rammedirektiv, og konkurransekommissær McCreedy har vært soleklar på at direktivet skal følges opp fra EU-kommisjonen med nye direktiv, for å få på plass de tjenesteområdene som hittil er holdt utenfor.

Det er det opprinnelige og svært omfattende Bolkestein-direktivet som i praksis skal gjennomføres. Tjenestedirektivet skal revideres hvert 3. år. I tillegg vil EF-domstolen nå ha enda et verktøy for å gjennomføre EUs markedstvang.

-Påstandene fra regjeringsflertallet og stortingsflertallet om tjenestedirektivet vil vise seg ikke å holde, spår Olaussen, og mener at kampen mot sosial dumping vil bli svekket. – Det norske folkestyret vil stå seg svakere mot EU-kommisjon og EF-domstol, og offentlige tjenester vil bli underlagt markedets lover. Norsk arbeidsrett vil måtte underordne seg EU-retten. Når dette blir klart, vil vi konfrontere direktivtilhengerne med sine løfter og forsikringer.

- Nei til EU vil reise kampen mot EU-politikken der den viser seg, slår Olaussen fast. – Om det er via direktiver som helsedirektivet, postdirektivet, datalagringsdirektivet, vikardirektivet, forbrukerdirektivet eller andre saker som truer vitale nasjonale interesser. Neigeneralen vil jobbe for å bygge allianser for å stoppe truende direktiver, og han vil reise kravet enda sterkere om å bruke den rettmessige veto retten i EØS. Samtidig mener han det er på tide å reise en kritisk debatt om selve EØS-avtalen virkelig tjener det norske folk og norsk fagbevegelse. – Vi krever en NOU om EØS – en offentlig utredning – som også får fram alternativene til denne ensidige avtalen, avslutter den offensive lederen.